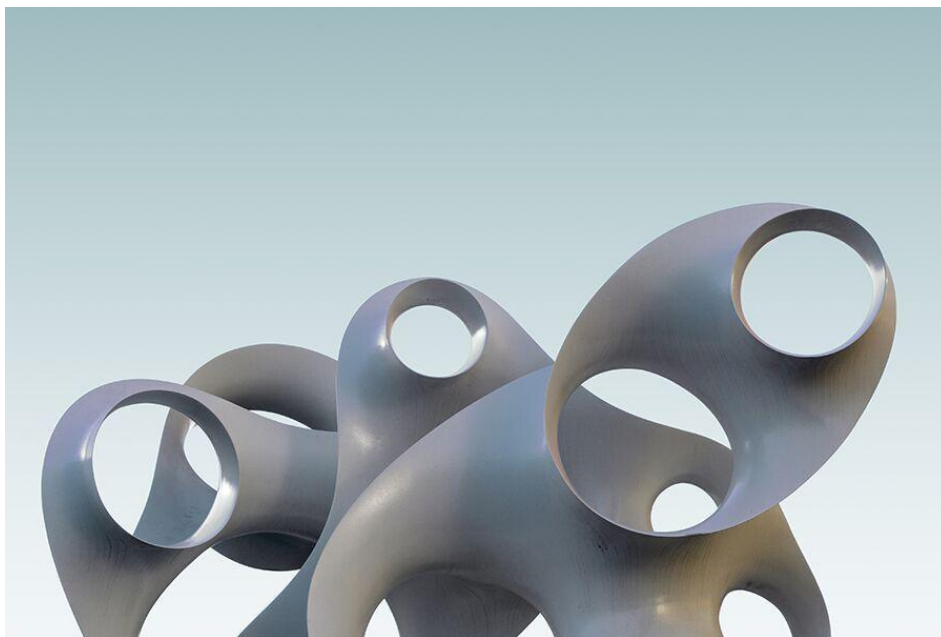

UTVÄRDERING AV PROJEKTET TWO TOUCH

ETT PROJEKT FINANSIERAT AV MYNDIGHETEN FÖR
UNGDOMS- OCH CIVILSAMHÄLLESFRÅGOR

DELUTVÄRDERINGSRAPPORT 3

SKANEUS SUPPORT

Utveckling och Utvärdering av EU-projekt

UTVÄRDERING AV TWO TOUCH

Datum: **2018-04-22**
Utfört av: **Stefan Hansson**

1. INLEDNING

1.1 Utvärderingsuppdraget

Skaneus Support genomför på uppdrag av Arbetsmarknadsförvaltningen i Trelleborgs kommun en utvärdering av projekten One Touch och Two Touch. Projekten är finansierade av Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor.

Utvärderingen bygger på ansatsen teoridriven lärande utvärdering och följer projekten fram till att de avslutas. I detta PM/delutvärderingsrapport 3 presenterar vi en sammanfattning av resultat och reflektioner utifrån de utvärderingsinsatser vi genomfört fram till april 2018. Syftet är att ge en extern feedback till projektet som både är *utvärderande* och ger underlag för ett *lärande*.

Rapporten innehåller en preliminär bedömning av projektets förändringsmekanismer och hållbarhet: är One Touch/Two Touch på väg mot att nå förväntade resultat och effekter, och i så fall på vilket sätt och under vilka omständigheter?

Detta innebär i sin tur en analys som underlag för reflektion för projektets parter kring hur projektet kan fortsätta genomföras under resterande projekttid och hur resultat och lärdomar kan implementeras och leva vidare i ordinarie verksamhet även efter projektslut. Delutvärderingsrapporten, som i delar bygger på tidigare rapporter, riktar sig i första hand till projektledning och styrgrupp men även till medverkande föreningar och andra intressenter av projektet.

1.2 Datainsamlingsmetoder

För att få en god och tillförlitlig helhetsbild av projektet används en rad olika datainsamlingsmetoder i utvärderingen vilka kombinerar kvalitativ och kvantitativ metod (så kallad triangulering). Metodologisk triangulering utgör en kombination av olika metoder för att samla in data med fördelen att styrkor från olika datainsamlingsmetoder kan kombineras och på så sätt komplettera varandra.

Utvärderingen i sin helhet bygger på:

- Dialoginriktade intervjuer med projektledare samt projektassistenter.
- Medverkan på styrgruppsmöten.
- Analys av skriftligt material (styrgruppsanteckningar, ansökningsmaterial, internt projektmaterial etc).

En svårighet i datainsamlingen har varit att få in synpunkter från medverkande ungdomar eftersom varken gruppbaseade eller individuella intervjuer med projektets målgrupp kunnat genomföras p g a otillräcklig uppslutning från ungdomsgruppen i de tänkta intervjuer som administrerats av projektet.

Ambitionen är därför att alternativt att få in ungdomarnas synpunkter via en resultatsammanställning av den löpande enkätundersökning för målgruppen som projektledningen påbörjade under våren 2018 samt eventuella intervjuer med personer i målgruppen under arrangemanget "Sommar på Dala" under sommaren 2018.

2. TWO TOUCH I VERKLIGHETEN

2.1 Projektet har bidragit till ett mervärde i kartläggningen inom kommunens aktivitetsansvar

Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor har beviljat ekonomiska medel till Trelleborgs kommun för att underlätta etablering i arbets- och samhällslivet för unga som varken arbetar eller studerar, eller som löper risk att hamna i en sådan situation.

Vi menar att de medel från myndigheten som ligger som grund för projekten One Touch och Two Touch har bidragit med ett mervärde i arbetet med ungdomars delaktighet i samhälls- och arbetsliv i Trelleborg. Ett mervärde i förhållande till vilka (samverkans)insatser de medverkande organisationerna hade haft möjlighet att genomföra inom ramen för ordinarie verksamhet.

Skolinspektionens granskning visar att flertalet kommuner i landet inte har rutiner för att identifiera och kartlägga samtliga ungdomar som ingår i målgruppen för kommunernas aktivitetsansvar, eller har gjort tillräckliga försök att etablera en kontakt med den unge. En del kommuner behöver åtgärda smärre brister i befintliga rutiner och system medan andra behöver bygga upp nya rutiner och system som garanterar att alla unga kontaktas.

Vi anser att det viktigaste mervärdet för One Touch och i förlängningen Two Touch är att projekten skapat möjligheter för att genomföra en konkret kartläggning av de ungdomar som ingår i Trelleborgs kommuns aktivitetsansvar.

En större del av insatserna under den genomförda projektperioden har rört aktiviteter från de två projektassistenterna för att söka upp och erbjuda insatser för ungdomar mellan 16 och 19 år som står utanför samhället. Projektassistenterna har kontaktat samtliga unga i denna åldersgrupp som ingår i kommunens aktivitetsansvar, etablerat kontakt med ett hundratal och genomfört hembesök hos merparten. Den uppsökande verksamheten har genomförts löpande och systematiskt via brev, telefon och hembesök.

Insatserna har resulterat i att målgruppen kunnat kartläggas på ett mer systematiskt och heltäckande sätt än tidigare och att ett stort antal unga kunnat skrivas in på Arbetsmarknadsförvaltningen. Många i gruppen har fått tillgång till förvaltningens arbetsmarknadsinsatser vilket i sin tur resulterat i att ett flertal kunnat gå ut i arbete eller studier. Detta har inneburit att insatserna kunnat ligga som grund för:

- att utveckla arbetsprocesser och metoder för att kartlägga de ungas förutsättningar, behov och önskemål, *och*
- att erbjuda lämpliga insatser utifrån den enskildes förutsättningar, behov och önskemål och att följa upp och utvärdera individuella insatser och erbjuda alternativ i takt med att den unge utvecklas och hittar nya mål.

Det har genom projektets insatser blivit tydligt att en stor andel av de av de ungdomar som rymms inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret är i en aktivitet som kommunen tidigare inte känt till - flera arbetar och många studerar.

Att projektet kunnat nå ungdomarna tidigare än vad som varit möjligt inom ramen för ordinarie verksamhet kommer i förlängningen att bidra till vinster och mervärden för såväl samhället som ungdomarna själva. Samtidigt ser vi att det finns behov av ytterligare insatser i projektet för att

sammanställa erfarenheterna kring vilka kartläggningsinsatser som varit mest effektiva. En dokumentation som kan ligga som grund för att sprida kunskap till andra kommuner i landet.

Vi tycker att det är positivt att projektet börjat bygga upp samverkan och rutiner med företrädare i skolan för att förebygga avhopp men ser också behov av att utveckla och systematisera denna samverkan ytterligare.

2.1.1 Begränsade insatser från föreningslivet för ungdomar inom kommunens aktivitetsansvar

Projektet har lett till en ökad lokal kunskap om var och hur man via en uppsökande verksamhet når ungdomar som inte är inskrivna i Trelleborgs kommuns arbetsmarknadsförvaltning och som står utanför samhällets insatser. Det stöd som de unga i målgruppen erbjudits inom ramen för projektet har dock nästan uteslutande utgjorts av det ordinarie arbetsmarknadsstödet i kommunen och i relativt begränsad omfattning av stöd från föreningslivet.

Vi tror därför att det finns ett behov av att projektet tydligare samordnas med de etablerade nätverk med föreningslivet som finns inom ramen för Kulturförvaltningen i Trelleborgs kommun. En samverkan som kan ligga som grund för gemensamma diskussioner kring hur föreningslivet i Trelleborg kan spela en viktigare och mer aktiv roll i att stödja ungdomars möjligheter att etablera sig i arbets- och samhällsliv.

I detta arbete ser vi att Trelleborgs FF skulle kunna få en tydligare roll i linje med redovisningen i ansökan till Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor.

2.1.2 Behov av att implementera metoder och synsätt i ordinarie arbetsprocesser

Den kanske viktigaste utvecklingsfrågan vi ser för projektet under resterande projektperiod, med tanke på att det är ett kontinuerligt flöde av nya ungdomar som registreras inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret, blir att koppla projektets resultat till systematiska arbetsprocesser som kan implementeras i ordinarie verksamhet efter projektslut.

Behovet handlar om att dokumentera erfarenheterna av projektet i handlingsplaner, målsättningar eller andra dokument som kan ange ramar, förutsättningar och inriktning för det arbete med det kommunala aktivitetsansvaret som ska ske efter projektet. Hur kan ansvars- och uppgiftsfördelning i arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret se ut efter One/Two Touch?

En konkret fråga rör hur den kommunala organisationen i Trelleborg kan använda resultaten av de verksamhetsnära rutinerna i projektet som grund för styrning och ledning av aktivitetsansvaret efter projektets slut. En annan fråga handlar om hur projektets, och framförallt projekt-assistenternas kompetenser, tas tillvara och förankras inom det ordinarie arbetet med aktivitetsansvaret, vare sig genom kollegialt lärande eller samverkan. Denna fråga är extra aktuell med tanke på att en utav de projektassistenter som arbetat i projektet nyligen ersatts med en ny medarbetare.

Utan båda dessa ovanstående beståndsdelar – styrning och kompetens – finns det risk för att utförandet kommer att halta när projektets resurser försvinner som grund för arbetet med målgruppen inom det kommunala aktivitetsansvaret.

Vi menar att ett viktigt mervärde för One Touch/Two Touch är att arbetsmetoderna gentemot målgruppen inom det kommunala aktivitetsansvaret kunnat bygga på ett systematiskt uppsökande arbete. Vi anser också att det har varit positivt att projektassistenter kunnat träffa

målgruppen genom andra alternativa kanaler än genom den kommunala förvaltningen. Ungdomsgruppen "känner ingen samhörighet" med kommunen och de mer informella kontaktytor som One/Two Touch bidragit till har gjort det möjligt att etablera en relation med och skapa ett förtroende från ungdomsgruppen.

Vi menar att det är en viktig fråga hur dessa mer informella kontakter kan bibehållas om Trelleborgs kommun ska implementera metoderna för projektets kartläggningsinsatser inom ramen för ordinarie verksamhet.

2.1.3 Projektet har gjort det möjligt att identifiera ett nationellt systemfel

Vi bedömer att ett ytterligare mervärde i kartläggningsarbetet har varit att projektet, under perioden för One Touch, kunnat identifiera ett övergripande och nationellt systemfel i hanteringen av ungdomar som ingår i målgruppen för kommunernas aktivitetsansvar.

Det elevhanteringssystem som används för att identifiera och följa upp ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret benämns det interkommunala ersättningssystemet (IKE). Detta hanteras av Kommunförbundet Skåne och är direkt kopplat till Skolverket.

Under projektperioden har, som nämns ovan, ett stort antal ungdomar kontaktats av projektet/arbetsmarknadsförvaltningen för att försäkra sig om att de får en lagenlig service.

Det har visat sig att flertalet i målgruppen studerar på heltid eller är inskrivna på det individuella programmet utan att det syns i systemet. Trots det syns de i IKE och behandlas därför som ungdomar som varken arbetar eller studerar (UVAS).

Vi menar, vilket Trelleborgs kommun själv internt lyfter fram, att de inkorrekta siffrorna i systemet kan leda till ett dubbelarbete men också till ett bristfälligt underlag för de insatser som riktar sig till gruppen unga som varken arbetar eller studerar (UVAS).

Det är därför positivt att det formulerats en skrivelse till Arbetsmarknadsnämnden, utifrån projektets resultat som grund, med förslag att skicka skrivningen vidare avseende detta systemfel till Kommunförbundet Skåne, Sveriges kommuner och Landsting samt Skolverket.

2.2 Finns behov av en mer strukturerad och strategisk samverkan med föreningslivet

Förutom ovanstående aktiviteter med koppling till målgruppen inom det kommunala aktivitetsansvaret har projektet genomfört ett relativt stort antal övriga insatser i form av så kallade Öppna Hallar och olika insatser för att möjliggöra sommarjobb för ungdomsgruppen.

Insatserna har genomförts mot bakgrund av en studie på Malmö Högskola (idag Malmö Universitet), som Arbetsmarknadsförvaltningen lyfter fram i ansökan. En studie som pekar på att ungdomars olika engagemang i föreningar avspeglar huruvida de är arbetslösa eller inte.

Vi menar att de Öppna Hallarna varit ett positivt initiativ för att kunna locka fler ungdomar till föreningslivet – insatserna har dessutom varit gratis och inte ställt några krav på att den medverkande ska ha egen utrustning. Vi ser också att det inom det kommande eventet i projektet - "Sommar på Dala" - finns förutsättningar att följa upp föreningslivets insatser på ett tydligare sätt än vad som varit möjligt inom ramen för de öppna hallarna. En tydligare uppföljning för att parterna ska kunna värdera insatsernas värde i ett större sammanhang framförallt i relation till projektets mål att föreningslivet ska fungera som en brygga till arbetsmarknaden.

Vi ser även positivt på att Arbetsmarknadsnämnden gett uppdrag till Arbetsmarknadsförvaltningen att, som underlag för att lösa frågan hur projektet mäter antal unga som kommer ut i en föreningsaktivitet och vidare, ge projektet i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar ta fram mätinstrument och förslag på systematisk uppföljning av ungas aktivitet i föreningslivet.

En central fråga som grund för en löpande uppföljning är om föreningarnas medlemsantal ökat grund av de Öppna Hallarna och den planerade insatsen på Sommar på Dala. En ytterligare rör hur projektet kan utvidga den grupp av unga som medverkar i insatserna. Tanken var att bygga de Öppna Hallarna på metoder och synsätt som anpassats utifrån ungdomsgruppens behov och utifrån en spännvid i medverkande föreningsverksamheter som täcker olika tänkbara intresseområden i ungdomsgruppen.

De Öppna Hallar som genomförts har skett i samverkan med de parterna bedömt som "välfungerande föreningar" men insatserna har haft ett uteslutande idrottsfokus. Projektet bör därför fortsätta diskutera om det finns möjlighet att i ökad utsträckning även involvera kulturföreningar på Sommar på Dala för att täcka en större bredd av behov i ungdomsgruppen. Vi ser också, i likhet med ansvariga för projektet, att det inom ramen för "Sommar på Dala" finns förutsättningar för att få bredare kontaktytor med ungdomsgruppen för att kunna göra en översiktlig analys kring vad ungdomar efterfrågar och vilka föreningar de vill ha kontakt med.

Vi ser behov av att samarbetet med föreningslivet, gärna inom ramen för "Sommar på Dala" byggs upp utifrån en mer strukturerad och strategisk samverkan. En samverkan där parterna i gemensamt kan lyfta frågor om vikten av att nätverken leder till att ungdomar blir engagerade i "rätt" föreningar och nätverk som är mer av överbryggande karaktär än av anknytande. Nätverk där det finns en kompetens inom föreningarna kring hur organisationerna i den civila sektorn kan utgöra en plattform och övergång till arbetslivet för medverkande ungdomar.

Frågan rör om projektets insatser i föreningslivet kan bidra till att unga deltagare inte bara får en känsla av sammanhang utan även ett utökat nätverk i samhälls- och arbetsliv och framförallt hur dessa nätverk kan fungera som en brygga mellan förenings- och näringsliv.

Vi menar att en sådan satsning också bör kopplas till Trelleborgs kommuns samarbete med föreningslivet, "Trelleborg Tillsammans". En möjlighet att använda plattformen för mer diskussioner med företrädare för föreningar kring hur föreningslivet förändras i takt med ökade samhällsutmaningar som kräver samverkan mellan olika sektorer i samhället.

Vi menar också att en fortsatt satsning skulle kunna ske inom ramen för en lokal överenskommelse om principer och åtaganden mellan kommunen och föreningarna. En överenskommelse som ger den ideella sektorn en tydligare roll i kommunens samhällsplanering och demokratiska process och där föreningslivet aktivt kan bidra i samtal eller insatser kring samhällsutveckling och ungas utanförskap.

2.3 Finns behov av samverkan som lever kvar efter projektets slut

Genom den breda sektorsövergripande samverkan som finns i projektets styrgrupp ser vi att det kan skapas förutsättningar för resultat av One/Two Touch i form av mer strukturella och långsiktiga förändringar när det gäller samarbetet mellan kommun och föreningsliv.

Samtidigt visar utvärderingen att styrgruppens strategiska roll behöver stärkas. Projektet har en löpande samverkan med Arbetsmarknadsförvaltningens egna delprocesser och grund-

organisationen. På samma gång behöver företrädarna i styrgruppen för Two Touch i ökad utsträckning diskutera hur resultaten kan tas om hand och bli till långsiktigt hållbara effekter samt att återkoppla kunskaper om projektets utveckling till den ordinarie verksamheten.

Efter projektet är finansieringen slut och parterna riskerar att stå i en situation där det inte finns ekonomiska resurser att arbeta vidare med frågor som rör en specifik samverkan mellan kommun och föreningsliv i arbetsmarknadsfrågor. Ett läge där det inte finns en organisations- och sektorsövergripande ledningsstruktur som fortsätter driver frågan. Detta ställer stora krav på styrgruppen att skapa förutsättningar för att implementera projektresultaten, d v s att på olika sätt ta vara på de erfarenheter och lärdomar som gjorts/görs inom ramen för One/Two Touch.

Framförallt gäller det att se hur insatserna kan ligga som grund för att utveckla framtida systematiska arbetsprocesser i kontakten med de unga i målgruppen och hur organisationerna kan bibehålla den samverkan som etablerats mellan Trelleborgs kommun, TFF och föreningslivet.

Det är därför viktigt att i styrgruppen mer aktivt diskutera hur man inom ramen för projektet kan etablera ett mer strukturellt och organisationsövergripande samarbete mellan kommun och föreningsliv som kan förväntas leva kvar på lokal nivå efter projektets slut.

3. SAMMANFATTNING – LÄRDOMAR OCH UTVECKLINGSFRÅGOR

Nedanstående figur sammanfattar på ett övergripande plan några av de utvecklingsspår som vi menar projektparterna i Two Touch bör fokusera på för att nå projektets mål och tänkta mervärden för målgruppen ungdomar.

Nedan redovisar vi Skaneus Supports rekommendationer till projektet Two Touch som grund för projektets fortsatta insatser för ungdomsgruppen.

- Dokumentera/sammanställa erfarenheterna från vilka aktiviteter inom kartläggningen som varit mest effektiva som grund för att kunna sprida ökad kunskap till andra kommuner i landet.
- Utveckla metoder för hur projektets mer informella kontakter med ungdomsgruppen under Two Touch kan bibehållas om Trelleborgs kommun ska implementera metoderna för kartlägningsinsatser i ordinarie verksamhet.
- Verka för att samarbetet med föreningslivet sker inom ramen för en mer strukturerad och strategisk samverkan. En samverkan där parterna i ökad utsträckning kan lyfta frågor om vikten av att nätverken leder till att ungdomar blir engagerade i "rätt" föreningar som leder till nätverk som är mer av överbyggande karaktär än av anknyttande.
- Skapa ett mer strukturellt och organisationsövergripande samarbete som kan förväntas leva kvar på lokal nivå efter projektets slut.
- Genomföra insatser för att kunna koppla projektets resultat till systematiska arbetsprocesser som kan implementeras i ordinarie verksamhet efter projektslut.
- Fortsätta insatser för att motivera fler kulturföreningar att medverka i satsningen.